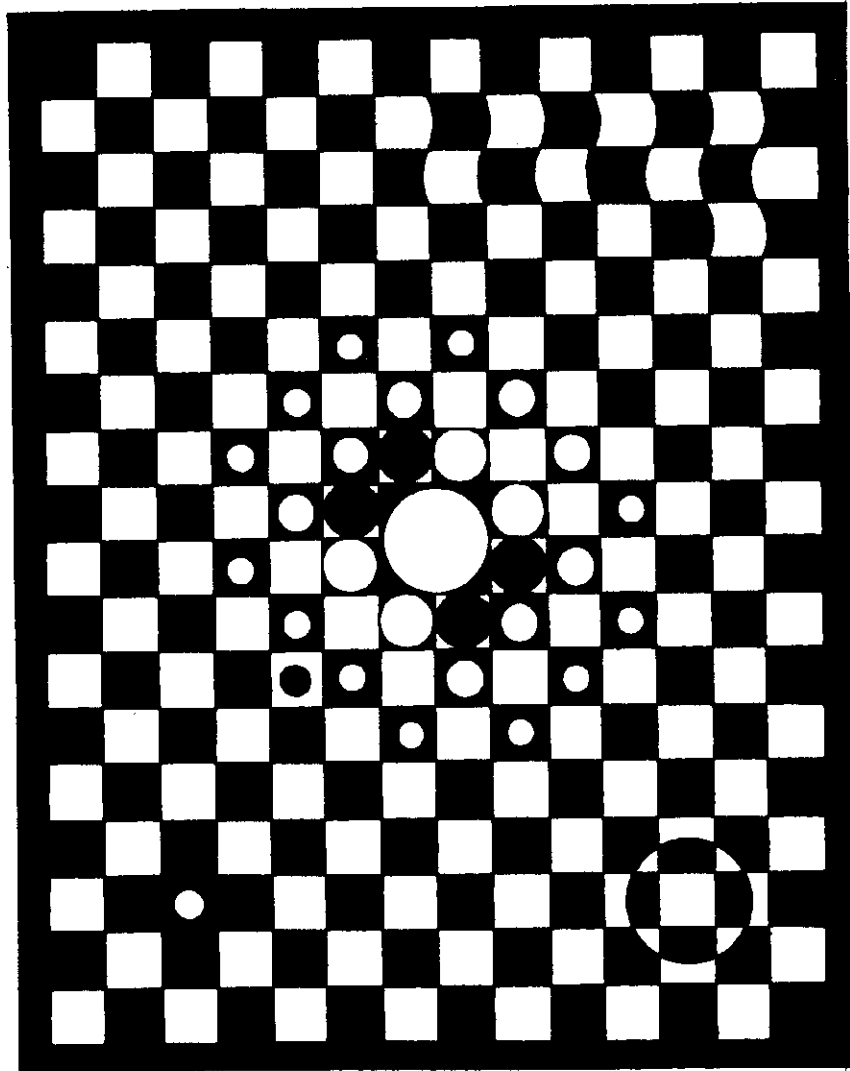

12

ภาพลวงตาในการออกแบบ

ในการออกแบบการจัดแสดงนั้น ผู้ออกแบบจะพยายามใช้พื้นที่ในการจัดแสดงให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยเฉพาะการสร้างผลทางจิตวิทยาต่อผู้ชมตามต้องการ การจัดแสดงเกี่ยวข้องกับศิลปะทั้ง 2 มิติ และ 3 มิติ โดยศิลปะ 2 มิติ ได้แก่ ภาพถ่าย ภาพเขียน ภาพวาด งานสกรีน เป็นต้น ส่วนศิลปะ 3 มิติ ได้แก่ งานปั้น งานแกะสลัก งานไม้ เป็นต้น

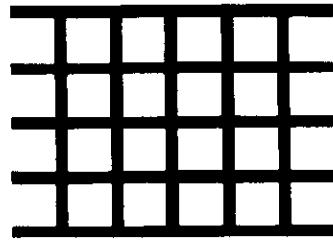
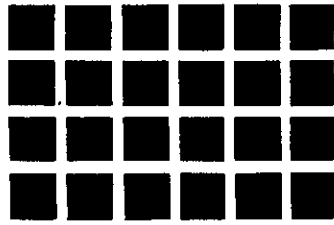
เพื่อให้ได้ผลทางจิตวิทยาสูงสุด ผู้ออกแบบจึงพยายามใช้เทคนิคการมองภาพ (vision) การลวงตา (illusion) และการสร้างความชัดลึก (perspective) กับการจัดแสดง หวังให้การออกแบบการจัดแสดงสร้างผลทางจิตวิทยาสูงสุดต่อผู้ชม ความพยายามดังกล่าวทำให้ผู้ออกแบบต้องนำความรู้และเทคนิคทางจิตวิทยามาใช้ ทั้งนี้ เป็นการประยุกต์และเพิ่มเติมเข้ากับองค์ประกอบในการออกแบบ เช่น เส้น สี รูปร่าง พื้นผิว ซึ่งได้กล่าวถึงในบทก่อน

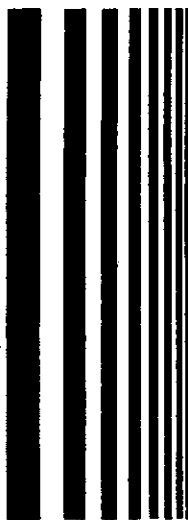
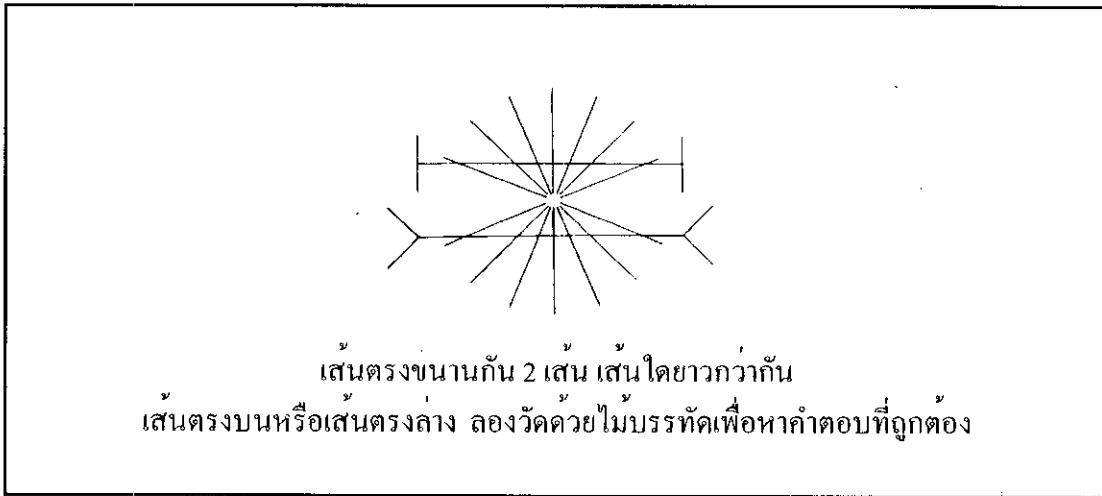
สี่เหลี่ยมสองอันนี้มีขนาดเท่ากัน
แต่ดูเหมือนว่า สี่เหลี่ยมที่วางตะแคง (รูปขวา) จะมีขนาดใหญ่กว่า

สี่เหลี่ยมสองอันนี้มีขนาดเท่ากัน
แต่ดูเหมือนว่า สี่เหลี่ยมขาวบนพื้นดำจะมีขนาดใหญ่กว่า

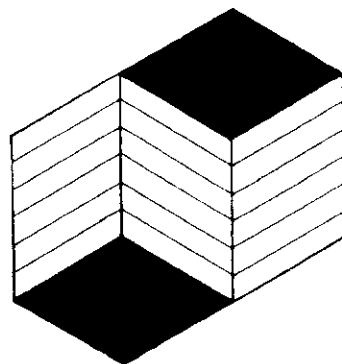
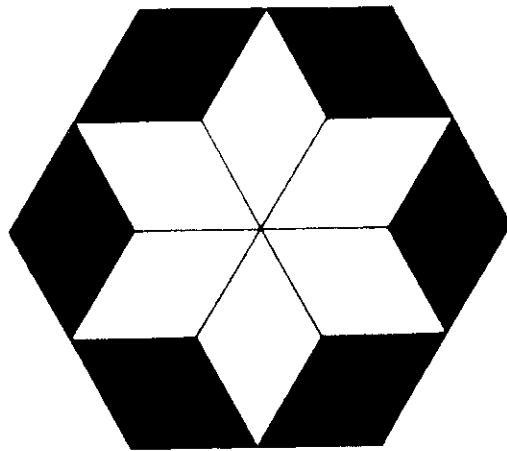
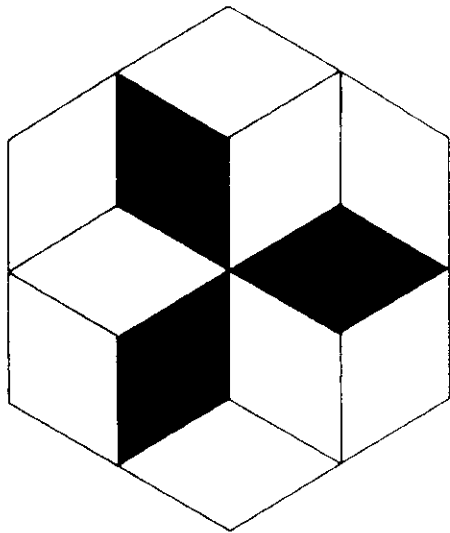
หากเพ่งมองรูปทั้งสองรูปนี้ จะรู้สึกเหมือนมีรูปสี่เหลี่ยมสีเทาขนาดเล็กๆ
ซ่อนอยู่ตรงจุดตัดของเส้น

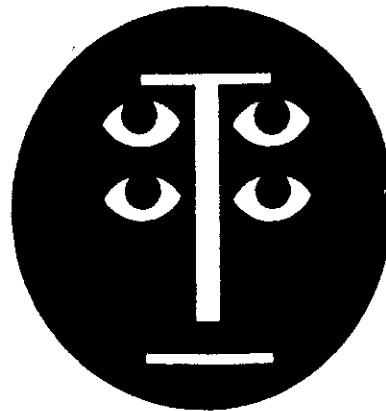
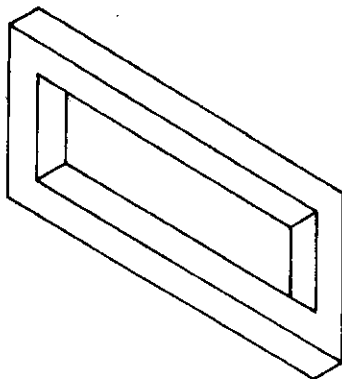
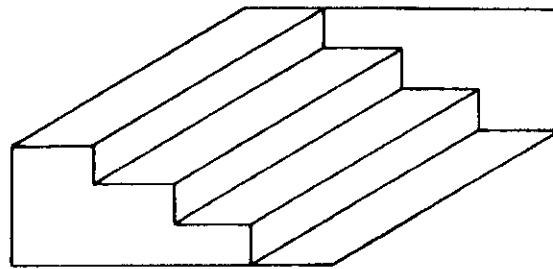
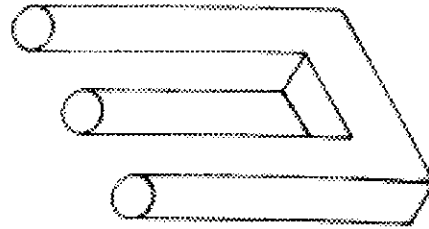
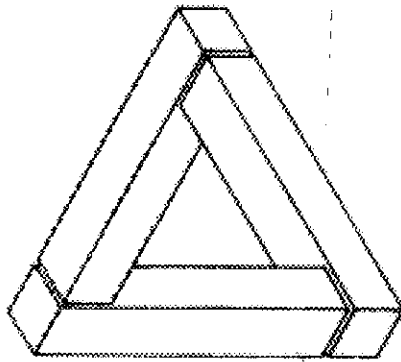
การเลือกใช้เส้นที่มีขนาดแตกต่างกัน ไล่ขนาด
จากใหญ่ไปเล็ก ประกอบกับการเว้นช่องว่าง
อย่างเหมาะสม ทำให้สายตาเคลื่อนจากเส้น
หนาไปหาเส้นบาง

การมองภาพของบุคคล (vision) มักมองเห็นตามที่เป็นจริง (reality) หรือมองเห็นเป็นภาพลวง (illusion) หรืออาจมองได้ทั้งสองแบบ โดยทั่วไป คนเรามักมีแนวโน้มการตีความสิ่งที่มองเห็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งเราก็เป็นเรื่องของ “การรับรู้” และเป็นเครื่องมือสำคัญของผู้ออกแบบ ตัวอย่างในหน้านี้ เป็นเพียงตัวอย่างง่ายๆ ที่ใช้เพียงสีขาวและดำ เพื่อแสดงให้เห็นถึงผลของการรับรู้ของมนุษย์ และเป็นเพียงภาพ 2 มิติ ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ออกแบบได้ตระหนักถึงการลวงตาผู้ชม ที่อาจเกิดขึ้นได้มากกว่านี้ เมื่อเป็นศิลปะ 3 มิติ หรือเกี่ยวข้องกับสีต่างๆ มากมายกว่านี้

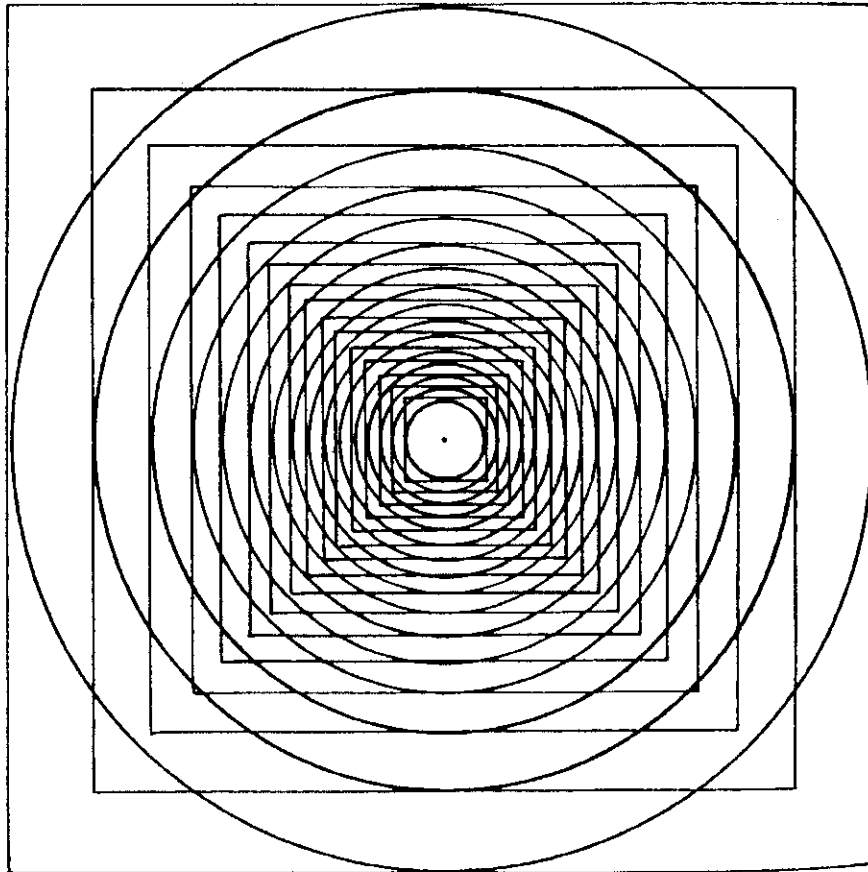
สีดำและขาวเป็นสีที่ตัดกันชัดเจน และมีผลกระทบอย่างมากต่อจอรับภาพ (retina) สายตาของมนุษย์จะเคลื่อนที่ จนกว่าจะได้ภาพที่ชัดเจน การรับรู้อาจเปลี่ยนแปลงไปมากกว่าจะสรุปการตีความของตนเองได้

การลวงตาในลักษณะต่างๆ

Moire เป็นคำที่ใช้อธิบายถึงการสร้างภาพลวงตา โดยใช้รูปทรงทางเรขาคณิต ตั้งแต่สองอย่างขึ้นไปนำมาวางซ้อนกัน จะทำให้สายตารับรู้เหมือนเกิดความเคลื่อนไหวขึ้น ตัวอย่างเช่นรูปต่อไปนี้

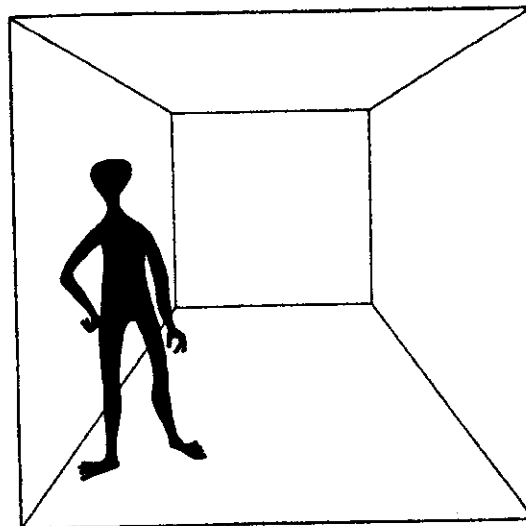
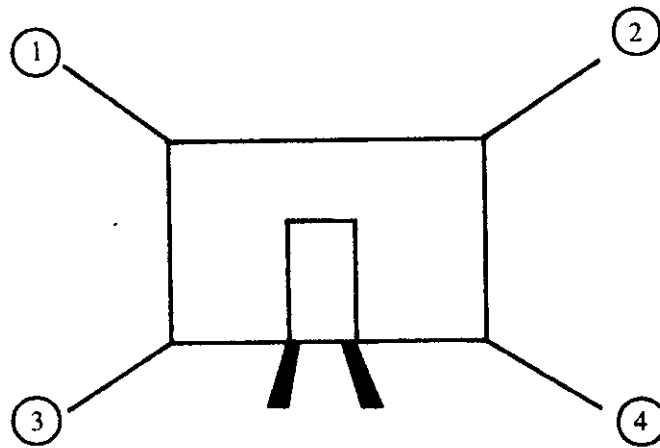
ไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัวในการสร้างภาพลวงตา ไม่ว่าจะในเรื่องของขนาด รูปร่าง สี ความสว่าง ความกว้างยาว หรือใดๆ ในการสร้างภาพลวงแต่ละครั้ง จะเกิดผลได้ ต้องพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมทางสายตา และความสัมพันธ์ระหว่างกันของแต่ละองค์ประกอบ

ความชัดลึก (Perspective)

การออกแบบการจัดแสดง มักมีพื้นที่กำหนดแน่นอน เช่น ขนาดของตู้โชว์ที่ตายตัว ผู้ออกแบบจะพยายามสร้างให้เกิดความชัดลึกมากที่สุด แลดูแล้วเป็น 3 มิติมากที่สุด ทั้ง

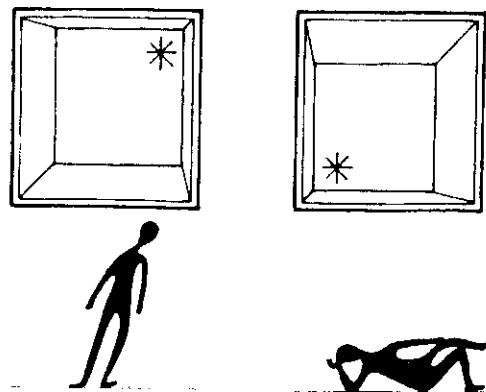
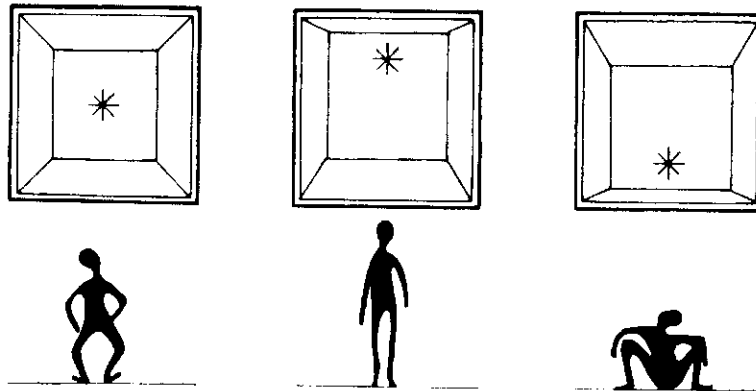
นี่ เนื่องจากเป็นการมองที่เป็นจริงที่สุด สายตาของมนุษย์เรารับรู้สิ่งต่างๆในแบบ 3 มิติ และจะให้คุณดำกับการจัดแสดงแบบ 3 มิติ ดังนั้น ผู้ออกแบบการจัดแสดงจึงแสวงหาโอกาสที่จะจัดให้ดูเป็นแบบ 3 มิติ เท่าที่จะทำได้.

การสร้างความรู้สึก 3 มิติ สามารถกระทำได้ โดยใช้หลักการเส้นและการทำมุมพิจารณาจากภาพต่อไปนี้ จะเห็นว่า มีเส้นตรง 4 เส้น ที่วิ่งเข้าหารูปสี่เหลี่ยมตรงกลาง โดยเส้นทั้งสี่ไปบรรจบที่มุมแต่ละมุมของสี่เหลี่ยม แนวทางการจัดแนวเส้นตรงตั้งแต่สองเส้นขึ้นไป วิ่งเข้าหาศูนย์กลางนี้ เป็นแนวทางพื้นฐานในการทำให้เกิดมุมมองแบบสามมิติ

การสร้างมุมมองแบบสามมิติ ผู้ออกแบบสามารถกำหนดองศาของ มุมมองได้ เช่น มองจากมุมเงย (เงยหน้าขึ้นมอง) มุมก้ม (ก้มหน้าลงมอง) มอง จากด้านซ้าย ด้านขวา

จากรูปต่อไปนี้ แสดงถึงองศาของมุมมองแบบสามมิติที่แตกต่างกัน ไป ขอให้สังเกตเครื่องหมายดอกจันที่นั่นคือ จุดศูนย์กลางของสายตา และเป็น จุดที่เส้นลวดตา (เส้นตรง 4 มุม) พุ่งตรงไปหา

สรุป

การจัดแสดงสินค้า สามารถใช้ประโยชน์จากการสร้างภาพลวงตา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างภาพความชัดลึก หมายถึง การทำให้ผู้ชมรู้สึกเหมือนการจัดแสดงนั้นมีลักษณะ 3 มิติ มากกว่าแบนราบ

การสร้างภาพลวงตา สามารถกระทำได้ โดยใช้เส้น รูปร่าง รูปทรง การตัดกันของสี

สำหรับการสร้างภาพความชัดลึกนั้น จะใช้วิธีการโยงเส้น ตรงตั้งแต่ 2 เส้นขึ้นไป พุ่งเข้าหาจุดศูนย์กลางที่กำหนดไว้ แล้วแต่มุมมองที่ต้องการ เช่น การมองจากมุมบน การมองแบบเงยขึ้น เป็นต้น

คำถามท้ายบท

1. การจัดแสดงสินค้าจะใช้ประโยชน์จากภาพลวงตาได้อย่างไรบ้าง
2. จงอธิบายถึงแนวทางในการสร้างภาพความชัดลึก

ส่วนที่ 4

การปฏิบัติงาน

ในการปฏิบัติงานจัดแสดงสินค้า ผู้จัดแสดงจะพิจารณาถึง

- * ขั้นตอนก่อนลงมือทำงาน
- * ขั้นตอนลงมือปฏิบัติ
- * ข้อผิดพลาดที่มักพบในการจัดแสดง

ซึ่งรวมถึงการบริหารทีมงาน และส่วนของเวิร์คชอป

